

Motion till riksdagen 2009/10:C275

av **LiseLotte Olsson m.fl. (v)**

Betänketid vid skilsmässa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i äktenskapsbalken enligt vad som anförs i motionen om att betänketiden vid äktenskapskillnad bör tas bort.

Äktenskap och äktenskapsskillnad

Utgångspunkten för äktenskapsbalken är att makarna själva ska ta ansvar för sina liv både under och efter äktenskapet. Äktenskapet ska vara en överenskommelse mellan två självständiga, jämställda individer som har förmågan att förhandla om sina förhållanden. Men ingen hänsyn tas till den rådande maktstrukturen mellan könen. Vi ifrågasätter denna utgångspunkt utifrån ett feministiskt perspektiv.

Äktenskapsskillnad ska föregås av betänketid om båda makarna begär det eller om någon av dem varaktigt bor tillsammans med eget barn under 16 år som står under den makens vårdnad (5 kap. 1 § äktenskapsbalken). Vill bara en av makarna att äktenskapet ska upplösas, har den maken rätt till äktenskapsskillnad endast efter betänketid (5 kap. 2 § äktenskapsbalken). Har betänketiden löpt under minst sex månader, ska dom på äktenskapsskillnad meddelas om någon av makarna då framställer ett särskilt yrkande om det.

Kvinnor som utsätts för mäns våld

Vänsterpartiet anser att bestämmelsen om betänketid vid äktenskapsskillnad riskerar att utsätta kvinnor och barn för ett onödigt lidande. Betänketiden drar ut på processen, och människor tvingas kvarstanna i oönskade relationer. Kvinnor som utsätts för våld i hemmet befinner sig ofta i en särskilt svår

Fel! Okänt namn på

situation och för de kvinnor och barn som utsätts för våld i äktenskapet kan den nuvarande betänketiden rent av vara livshotande. Vänsterpartiet anser att det är stötande att dessa kvinnor tvingas att uthärda betänketid innan ett destruktivt äktenskap kan avslutas.

En förlegad syn på äktenskapet

Motionsyrkanden med krav på att betänketiden ska avskaffas har vid flera tidigare tillfällen avslagits av riksdagen, senast våren 2008 efter civilutskottets betänkande 2007/08:CU15. Civilutskottet ansåg att det inte fanns skäl att frångå tidigare ställningstaganden att bestämmelserna om betänketid var väl avvägda, och utskottet var inte berett att föreslå ett avskaffande av betänketiden.

Vänsterpartiet noterar att de aktuella bestämmelserna härrör från giftermålsbalken som trädde i kraft år 1920 (SOU 1974:41, prop. 1986/87:1 s. 120). Det är i förarbeten till ändringar i giftermålsbalken från 1970-talet som lagutskottet funnit stöd för att en betänketid fortfarande krävs vid äktenskapsskillnad (prop. 1973:32, prop. 1978/79:12).

Syftet med betänketiden är att motverka förhastade beslut om skilsmässa samt att makarna under betänketiden ska kunna motiveras att delta i familjerådgivning. Enligt vår mening är det tydligt att den nuvarande betänketiden syftar till att bevara kärnfamiljen till varje pris. Ett dåligt fungerande äktenskap är dock betydligt mer destruktivt för både barn och föräldrar än att leva i en ny familjekonstellation.

Dagens betänketid leder i stället till en onödigt utdragen process som riskerar att försvåra både barnens och de vuxnas anpassning till de nya livsvillkoren. Som lagstiftare har vi ett ansvar att se till att den utveckling som skett i samhället sedan 1970-talet återspeglas i äktenskapsbalken.

Vi menar att ett par som väl fattat beslut om att ansöka om äktenskapsskillnad redan har övervägt detta i tillräcklig omfattning. Att skilja sig är inget man gör för att det är roligt eller av okynne.

Bestämmelsen om betänketid rimmar för övrigt illa med synen på makarna som självständiga och jämställda individer. Om endast en av makarna vill att äktenskapet ska upplösas torde denna önskan ha sin grund i att relationen faktiskt inte fungerar. Tiden är nu mogen att göra en ny avvägning och låta människor ansöka om äktenskapsskillnad utan att det ställs krav på betänketid. Skulle parterna vid en senare tidpunkt ändra sig finns ju alltid möjligheten att på nytt ingå äktenskap. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till ändring i lagstiftningen i äktenskapsbalken som innebär att betänketiden vid äktenskapsskillnad tas bort.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 september 2009

LiseLotte Olsson (v)

Marianne Berg (v)

Josefin Brink (v)

Kalle Larsson (v)

Torbjörn Björlund (v)

Egon Frid (v)